AJANKOHTAISIA MATERIAALEJA KESTÄVÄ LIIKKUMINEN

Turunmaan ja Turun seudun liikenneturvallisuusryhmä 17.11.2025

Paula Väisänen, Valonia/Varsinais-Suomen liitto

VALONIA

VALONIA KUNTIEN APUNA KESTÄVÄN JA TURVALLISEN LIIKKUMISEN EDISTÄMISESSÄ

- Valonia on Varsinais-Suomen kuntien yhteinen puolueeton kestävän kehityksen asiantuntijaorganisaatio, joka toimii osana Varsinais-Suomen liittoa. Valonia auttaa kuntia, yhteisöjä sekä asukkaita toimimaan ympäristön ja ilmaston paremman tilan puolesta.
- Valonian rooli kestävän ja turvallisen liikkumisen edistämisessä perustuu ohjelmaan, johon kunnat ovat sitoutuneet. Valonia toimii hanketoimintansa puitteissa kuntien liikenneturvallisuussuunnitelmien toimenpiteiden edistäjänä, taustavaikuttajana tai toteuttajana ja osallistuu kuntien liikenneturvallisuustyöryhmiin.
- Tarkempaa tietoa tapahtumista ja maksuttomista materiaaleistamme löydät Valonian sivuilta!

Ajankohtaista:

- Traficom järjesti infotilaisuuden syyskuussa avautuneiden **liikkumisen ohjauksen ja liikenneturvallisuuden** hankehakujen teemoista ja menettelyistä 10.10.2025 Tilaisuuden tallenne on katsottavissa osoitteessa: tilaisuuden tiedot ja tallenne. **Hankehaut ovat avoinna haeavustuksia.fi -palvelussa, hakuaika päättyy 5.12.**
- Kestävää menoa – Paikkatietopohjainen koululuekartoitus saatavana kaikille kouluille! Menetelmää testattiin vuonna 2024 Kemiönsaaressa: Koululaiset kartoittivat lähiympäristön vaaroja ja lempipaikkoja Kemiönsaaressa – Valonia
- Liity varsinaissuomalaisten pyörämatkailun kehittäjien sähköpostilistalle ja nappaa talteen vinkit pyörämatkailijan huomioimiseen! Pyörämatkailun kehittäjät. Monipuolisen asiantuntijajoukon alustuksia esteettömyyden, saavutettavuuden ja reittien kehittämisen näkökulmiin on saatavana täältä.
- Valmiit kampanjamateriaalit kuntalaisviestintään! Vinkkejä jokaiseen vuodenaikaan ja valmiita somemateriaaleja kuntien käyttöön. Yksi matka viikossa –viestintäkampanja
- Kansallinen Luontoon-ulkoilutietopalvelu kokoaa yhteen sekä Metsähallituksen että kuntien monipuoliset ulkoilu- ja luontokohteet, kuten kansallispuistot, retkeilyalueet, pyöräilyreitit, melontakohteet ja kalastuspaikat. Se helpottaa kohteiden ja reittien löytämistä ja siihen toivotaan mm. kunnilta rikastettua tietoa esimerkiksi pyöräreiteistä sekä niiden ominaisuuksista. Lounaistiedon Digiretki-hanke auttaa kuntia hyödyntämään ulkoilutietopalvelua paikallisten kohteiden ja reittien viemiseen palveluun.

VALONIA

LIIKENNETURVALLISUUDEN VALTIONAVUSTUSHAKU, TRAFICOM DL 5.12.2025

- Valtionavustusta voidaan myöntää enintään 75 % hyväksyttävistä kustannuksista.
- Tutkimushankkeille hankeaika on 18 kk, kehittämis- ja kokeiluhankkeille hankeaika on 12 kk.
- Hankeavustuksella ei ole tarkoitus rahoittaa liikenneturvallisuustyön vakiintunutta perustoimintaa.

Vuoden 2026 teemat:

1. Mikroliikkumisen turvallisuus

Sähköpotkulaudat ja muut kevyet sähköajoneuvot ovat tuoneet kaupunkiliikenteeseen uudenlaisia liikkujia, liikenneympäristön kehittämistarpeita ja onnettomuusriskejä. Tässä teemassa toivotaan ehdotettavaksi hankkeita, joissa kokeillaan ja tutkitaan ratkaisuja mikroliikkumisen järjestämisen ja turvallisuuden ongelmiin.

2. Uusien infra- ja liikenteenohjausratkaisujen turvallisuus ja vaikutukset

Liikenneympäristön turvallisuuden parantamiseksi kehitetään uusia ratkaisuja, jotka voivat liittyä esimerkiksi liikenneympäristön muotoiluun, valaistukseen tai liikenteenohjaukseen. Tässä teemassa haetaan ehdotuksia hankkeista, joissa kerätään kokemuksia ja vaikutustietoja uudenlaisista katuympäristön ratkaisuista. Avustusta ei kuitenkaan myönnetä infratoimenpiteiden toteutuksiin tai laitteiden hankintaan.

Hakemukset voivat kohdistua myös muihin paikallisiin liikenneturvallisuuden ongelmiin, mutta edellä esitettyjä teemoja priorisoidaan avustuspäätöksiä tehtäessä.

LIIKKUMISEN OHJAUKSEN VALTIONAVUSTUSHAKU 2025, TRAFICOM DL 5.12.2025 (SIS. KÄVELYN JA PYÖRÄLIIKENTEEN EDISTÄMISOHJELMAT)

Liikkumisen ohjauksen valtionavustushaulla halutaan tukea hankkeita, joiden tavoitteena on vaikuttaa ihmisten kulkutapoihin, liikkumistottumuksiin ja asenteisiin niin, että kestävien kulkumuotojen suosio kasvaa.

Hakemusten toivotaan vuoden 2026 osalta kohdentuvan haun teemoihin, jotka ovat:

1) Kestävät matkaketjut

Erityisesti pyöräilyn, kävelyn ja joukkoliikenteen yhdistelemisen helpottaminen, sujuvoittaminen ja houkuttelevuuden parantaminen erilaisin liikkumisen ohjauksen keinoin ovat tämän teeman pääfokuksessa. Hankkeet voidaan kohdentaa tietylle ryhmälle, kuten liikkumis- ja toimimisesteisille henkilöille, ikääntyneille, lapsille ja nuorille, tai ne voivat olla kaikille suunnattuja. Hanke voi myös kohdentua tiettyyn matkaryhmään kuten työmatkoihin, koulumatkoihin tai vapaa-ajan matkoihin. Teemassa voidaan myös rahoittaa kestäviä matkaketjuja edistäviä seudun tai kunnan liityntäpysäköintisuunnitelmia tai -strategioita sekä pysäköintipolitiikan tai -strategian laadintaa tai kehittämistä.

2) Liikkumisen ohjaus osana liikenneympäristön muutoksia

Hyödyntämällä liikkumisen ohjauksen toimia osana liikenneympäristön muutoksia varmistetaan, ettei infrauudistus tai joku muu liikkumiseen kohdistuva uudistus jää vain fyysiseksi muutokseksi. Parhaimmillaan käyttäjät löytävät nopeasti uudet reitit, kokeilevat uusia kulkutapoja ja tottuvat kestävään liikkumiseen osana arkea. Tämä tekee investoinnista tehokkaamman, kun saavutetaan todellinen muutos kulkutapojen jakaumassa. Myös infrahankkeiden rakentamisen aikana on tärkeää huolehtia kestävän liikkumisen mahdollisuuksista.

Tässä teemassa rahoitetaan hankkeita, joissa kehitetään periaatteita ja toimintatapoja, joilla edistetään kestävää liikkumista erilaisissa liikenneympäristön muutoksissa, muutoksen eri vaiheissa.

3) Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisohjelmat

Edistämisohjelmien laadinnalla halutaan tukea kokonaisvaltaista, pitkäjänteistä, tavoitteellista ja vuorovaikutteista kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistyötä kunnissa. Teemassa avustetaan kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämisohjelmien laadintaa. Kyseessä voi olla uusi edistämisohjelma tai edistämisohjelman päivitys. Avustusta voi saada joko yksittäisen kunnan tai useamman kunnan yhteisen edistämisohjelman laatimiseen.

Hakemus voi kohdistua myös muuhun liikkumisen ohjauksen toimintaan tai hankkeisiin. Lisäksi valtionavustuksella voidaan rahoittaa kestävän liikkumisen valtakunnallista, liikkumisen ohjauksen keinoin tehtävää edistämistoimintaa.

INFOTILAISUUS LIIKKUMISEN OHJAUKSEN JA LIIKENNETURVALLISUUDEN HAUISTA 10.10.2025 - TALLENNE SAATAVILLA!

Traficom järjesti infotilaisuuden syyskuussa avautuneiden **liikkumisen ohjauksen ja liikenneturvallisuuden** hankehakujen teemoista ja menettelyistä 10.10.2025 Tilaisuuden tallenne on katsottavissa osoitteessa: tilaisuuden tiedot ja tallenne

- Hankehaut ovat avoinna haeavustuksia.fi -palvelussa, hakuaika päättyy 5.12.2025
- Liikkumisen ohjauksen valtionavustuksen hakuilmoitus (Ulkoinen linkki)
- Liikenneturvallisuuden hankehaun hakuilmoitus

VALMIS KAMPANJAMATERIAALI KUNTALAISVIESTINTÄÄN!

Yksi matka viikossa -viestintäkampanja kunnille

”Yksi matka viikossa” on kampanja, joka haastaa sinut kokeilemaan terveellisempää ja kestävämpää tapaa liikkua arjessasi – vähintään kerran viikossa.

- Vaihda yksi autolla tehty matka esimerkiksi kävelyyn, pyöräilyyn, kimppakyytiin tai julkiseen liikenteeseen. Pienellä muutoksella voit lisätä liikuntaa arkeesi, säästää rahaa ja tehdä hyvää itsellesi ja ympäristölle!

Kenelle

- Varsinais-Suomen kunnille asukasviestinnän tueksi kestävän liikkumisen teemassa.
- Kampanjan avulla kannustetaan asukkaita lempeästi vaihtamaan henkilöauto kestävämpään kulkutapaan – eli kulkemaan (ainakin) yksi matka viikossa kestävämmin!

Sisältö

- Kampanja on ensisijaisesti some- ja verkkoviestintään pohjautuva postaussarja, jonka kautta esitellään erilaisia näkökulmia kestävämpään arkiliikkumiseen eri vuodenaikoina. Tämän lisäksi kampanjaa voi toteuttaa kunnissa luovasti monin eri tavoin – esimerkiksi bussimainonnalla tai haastekampanjan avulla.

Lisätiedot

- Kampanjamateriaalit ovat kaikkien Varsinais-Suomen kuntien hyödynnettävissä, kysy lisätietoja Valonian viestintävastaavalta: anna.sampo@valonia.fi

VALONIA

KESTÄVÄÄ MENOA – PAIKKATIETOPOHJAINEN KOULUALUEKARTOITUS

- Valonia toteutti vuonna 2020 kestävään liikkumiseen tutustuttavan Kestävää menoa -oppimateriaalipaketin. Vuonna 2024 materiaalia täydennettiin koulualueen kartoituksen toteuttamisen ohjeistuksella.
- Koulualueen kartoitus soveltuu osaksi kunnan liikennesuunnitteluprosessia silloin, kun uudistuksen kohteena on koulualue tai sen lähiympäristö – kartoitus tuo esiin lasten ja nuorten tärkeitä näkemyksiä omasta arjen ympäristöstään.
- Toteutus:
  - Kartoituksessa hyödynnetään paikkatietoa: Google My Maps -alusta
  - Oppilaat syöttävät keräämänsä huomiot ensin paperille ja sen jälkeen digitaaliselle kartalle
  - Opettaja lataa jaetut kartat oikeaan tiedostomuotoon ja lähettää karttamerkinnät kunnan suunnittelijoiden hyödynnettäväksi.
- Tarkoituksena on lisätä osallistavien menetelmien käyttöä: kun prosessi helpottuu, osallistavia menetelmiä hyödynnetään enemmän.
- Koululaiset kartoittivat lähiympäristön vaaroja ja lempipaikkoja Kemiönsaaressa – Valonia

VALONIA

SEURATOIMIJAT FIKSUN LIIKKUMISEN KIRITTÄJINÄ NAANTALISSA JA RAISIOSSA

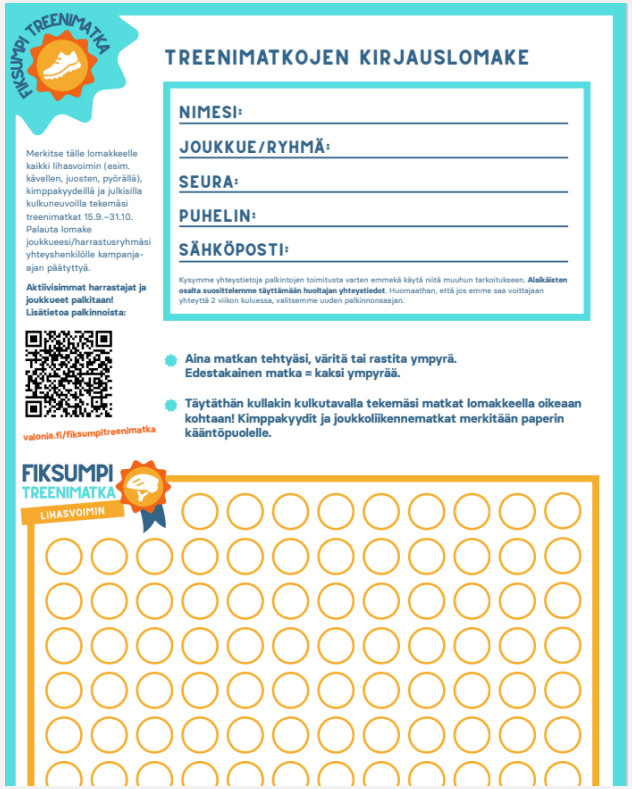

- Hankkeen päätavoitteena on kehittää ja kokeilla konkreettisia toimintamalleja, jotka parantavat lasten ja nuorten harrastusmatkojen turvallisuutta ja tukevat kestävää liikkumista.
- Kannustetaan lapsia ja nuoria lisäämään arkiliikuntaa ja kimppakyytejä treenimatkoilla. Tavoitteena ovat treenimatkat itsenäisesti, turvallisesti, liikettä lisäten ja arkea helpottaen.
- Hankkeeseen kuuluu
  - Harrastusmatkakysely
  - Sidosryhmätapaamiset ja tilaisuudet
  - Turvallisten liikkumismallien luomista ja testaamista, kuten ohjatut pyörämatkat treenipaikalle
  - Harrastuspaikkojen turvallisuuskatselmukset
  - Fiksumpi treenimatka –haastekampanja seuroille, joukkueille ja harrastajille
- **Käynnissä olevan kokeilun jälkeen kampanjan konsepti viilataan myös muissa kunnissa toisinnettavaan muotoon.**
- Seuratoimijat fiksun liikkumisen kirittäjinä Raisiossa ja Naantalissa -hanke on saanut Traficomilta Tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämisen hankeavustusta.

VALONIA Naantali raisio TRAFICOM Liikenne- ja viestintävirasto

LIITY MUKAAN VARSINAIS-SUOMEN PYÖRÄMATKAILUN KEHITTÄJIEN VAPAAMUOTOISEEN VERKOSTOON!

- Haluatko olla mukana palveluntarjoajana kasvavan kysynnän markkinoilla ja näkyä pyörämatkailijoiden kartoilla?
- Kaipaatko tietoa ja sparrausta, miten vastata pyöräilijöiden tarpeisiin?

Pyörämatkailijan palveluita voivat tuottaa monenlaiset yritykset ja yhdistykset – tai kehittää täysin uusia palveluita yhdessä. Nappaa talteen vinkit pyörämatkailijan huomioimiseen ja liity yhteystietolistalle täällä: Pyörämatkailun kehittäjät

Liittyessäsi postituslistallemme saat ensimmäisten joukossa tiedon Kapu - Kattavammat pyöräilyverkostot ja palvelut yhteistyöllä -hankkeen tapahtumista, työpajoista ja julkaistuista materiaaleista. Tapahtumat ovat osallistujille maksuttomia ja mahdollisia Varsinais-Suomen ELY-keskuksen myöntämän EU:n maaseuturahoituksen puitteissa.

Kannattaa tutustua myös uuteen ympäristöministeriön rahoittamaan kansalliseen Luontoon-ulkoilutietopalveluun! Palvelu kokoaa yhteen sekä Metsähallituksen että kuntien monipuoliset ulkoilu- ja luontokohteet, kuten kansallispuistot, retkeilyalueet, pyöräilyreitit, melontakohteet ja kalastuspaikat. Se helpottaa kohteiden ja reittien löytämistä ja siihen toivotaan mm. kunnilta rikastettua tietoa esimerkiksi pyöräreiteistä sekä niiden ominaisuuksista.

Monipuolisen asiantuntijajoukon alustuksia esteettömyyden, saavutettavuuden ja reittien kehittämisen näkökulmiin: Kapu-hankkeen kick off -tilaisuuden materiaalit on saatavana täältä.

Tilaisuudessa kuultiin Työpajassa käytiin keskustelua mm. pyörämatkailukauden pidentämisen mahdollisuuksista, joukkoliikenteen ja pyöräilyn yhdistämisestä, eri kielillä olevan informaation tärkeydestä sekä olemassa olevien matkailureittien kehittämisestä pyöräilijöille sopiviksi.

> *”On tärkeää, että reittejä kehitetään niin, että ne voi pilkkoa kohtuullisen mittaisiin etappeihin. Ei tarvitse olla varsinainen himopyöräilijä jaksaakseen kulkea pitkänkin matkan pyörällä, mikäli reitin varrella on riittävän tiuhaan majoituspalveluita, ruokapaikkoja, sateensuojaa ja esimerkiksi vessoja”*
> *Turun ammattikorkeakoulun projektikoordinaattori Heidi Heikkilä 10.9.2024*

Euroopan unionin osarahoittama
VALONIA
TURKU AMK
maaseutu.fi
Naantali
salo
MASKU

VARSINAIS-SUOMEN LIIKENNEYMPÄRISTÖKYSELYN 2024 TULOKSET

- Mediatiedote: Varsinaissuomalaiset kaipaavat autoilulle varteenotettavia vaihtoehtoja - ePressi
- Vastaajia 1 226, kaikista maakunnan kunnista.
- Kyselyn avulla yhtäältä selvitetään alueen asukkaiden mielipiteitä liikenneympäristön kehittämiseen liittyen ja toisaalta viestitään liikennejärjestelmätyöstä asukkaiden suuntaan.
- Tärkeimmät liikennejärjestelmässä huomioitavat asiat:
  - Arjen tarpeita palvelevat joukkoliikenneyhteydet
  - Kestävien kulkutapojen edistäminen
  - Tieverkon hyvä kunto ja hoitotaso
- Tärkeimmät liikkumiseen vaikuttavat tekijät: nopeus, helppous, terveellisyys/liikunta.
- *Arjen tarpeita palvelevan joukkoliikenteen arvotti kolmen tärkeimmän liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteen joukkoon lähes kaksi kolmasosaa vastaajista – toimivan joukkoliikenteen merkitys ymmärretään asukkaiden keskuudessa autoilun valta-asemasta huolimatta.*
  - Joukkoliikenteen kehittämiskeinoista eniten kannatusta (59 %) sai seudullisten bussilinjojen kehittäminen.
  - Lähijunaliikenteen käynnistäminen oli toisella sijalla (47 %)
  - ja jopa 75 % vastaajista piti mahdollisena, että käyttäisi paikallisjunaa.
- Kyselyn raakadata kaikkien kuntien saatavilla pyydettäessä: marja.tommola@valonia.fi
- https://valonia.fi/liikenneympäristökysely2024

VALONIA

VALONIA

KIITOS!

TILAA UUTISKIRJEEMME!

VALONIA.FI/UUTISKIRJE

Paula Väisänen
Kestävän liikkumisen asiantuntija
p. 044 907 5986
paula.vaisanen@valonia.fi

@valonia_keskus

@valonia.fi

@valoniakeskus